

עוֹלָה

טעם הקרבן

כליל

קדימה

מין הבהמה

זריקת הדם

כפרה על עשה ולאן הניתק לעשה, תורת כהנים ויקרא סי' ל"א

כפרה על הרהורי הלב, ויקרא רבה ז.ג.

דורון - זבחים ז' ע"ב.

לדבק לה'

ביטול לה'

חטאת קודמת לעולה

עולת ע"ז קודמת לחטאת

זכר

למטה מחוט הסיקרא

בעולה יש שני כלים, מלד אחד הוא בא בנדבה, מאידך כולה כליל, ולכן ע"כ שיש בו מזיד, אבל מ"מ לא על עבירות חמורות. מהר"ל גור אריה - ד"ה ונראה לו

בעולה מצאנו שהוא כולה כליל בהיות החטא של העולה חטא פנימי. רמב"ן - ויקרא א.7.

בחורה לא נכתבה על עולה "ונפש כי חטאה", ולכן ע"כ שהוא דורון רמב"ן - ויקרא א.7.

יסוד קרבן העולה מבוססת על מסירות נפש של יצחק, ועינינו דבקות בה'. משך חכמה - ויקרא א.יא.

האדם הוא מלך על כל החיות, ולכן הוא עלול ח"ו להגיע לידי גאווה ח"ו ולכן הוא מביא קרבן וסומך עליו ובזה הוא מראה שיש בידו הכוח לשלוט על הבהמה, ומ"מ שורף כוח זה לה' - מהר"ל - הגש"פ דרוש לשבת הגדול.

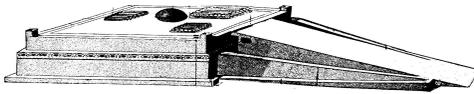
❖ כי בא על מזיד - מהר"ל, (גור אריה ד"ה ונראה לו)
❖ כי בא על חטא פנימי - רמב"ן.
❖ המחשבה הוא החלק הרוחני של האדם, לכן נדרש תיקון בשריפת כל גוף הקרבן והפיכתו לרוח של"ה - ויקרא.

עולה היא כעין דורון, ולכן קודם מרצים בחטאת, ואח"כ נותנים את המתנה. זבחים - ז' ע"ב.

בע"ז מחשבה רעה הקב"ה מארפה למעשה. - מהר"ל - גור אריה במדבר,

❖ העולה באה על עבירות הנעשות בזמיר, לכך מביאים זכר לומר שנעשה בכוח גדול כמו זכר - אלשיך הק' ויקרא, א.ג.
❖ תכלית העולה לחבר את הרוחניות של האדם אל ה', והרוחניות נמשלה לזכר - אברבנאל - הקדמה לפרשת ויקרא.

עולה מכפרת על מלכות עשה, והיא מעוררת את כוח המעשה, ולכן הכהן עומד וזורק למחציתו התחתון, לומר לחוטא אתה עדיין רחוק - רש"י הי"ש.

חֲטָאת

הַשּׁוֹגֵג חוֹטֵא בְקִלּוֹת דַּעַת, כִּי חוֹבֵת הָאֵדָם לְבָדוּק וּלְפֶשֶׁפֶשׁ מַעֲשִׂיו שֶׁלֹא יִבֹּא בָהֶם שׂוֹם מִכָּשׁוֹל וְעוֹן.
 רַש"ר הִירֵשׁ - וִיקְרָא ד.ב.
 מֵאֵז זֶה שְׂאֵדָם נִכְשָׁל בְּשִׁגְגָה בְּחוֹטֵא שִׂישׁ בַּהּ אִיסוּר כִּרְתָּה אִינוּ מַגִּיעַ פֶּתְאוּס, עַל כִּרְחֹךְ שְׂאֵדָם זֶה כִּבֵּר עֲבַר כִּמָּה וְכִמָּה עֲבִירוֹת עַד שֶׁהִגִּיעַ לְמֵאֵז זֶה.
 עֵמֶק דָּבָר - וִיקְרָא ד.ב.

מִי שִׁשְׁגָג וְעִבֵּר עֲבִירָה בְּשׁוֹגֵג אֲבָל אֵעִי אֵעִי חַיִּיב חֲטָאת רַמְב"ם שִׁגְגוֹת ה.ו.

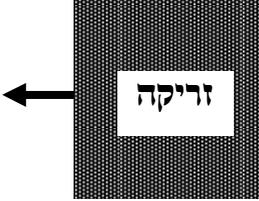

כִּשֶׁהָאֵדָם חוֹטֵא בְּשִׁגְגָה לֹא פָגַם לְגַמְרֵי בְּנֶפֶשׁ הָאֱלֹהִים שָׂבוּ, וְלִכֵּן ע"י קְרָבָן הוּא יִכָּלֵל לְחַקוֹן אֶת הַמַּעֲוֹת, אֲבָל אִם חֲטָא בְּמִזֵּד, פָּגַם מְאֹד, וְאִינוּ מוֹעִיל לְחַקוֹן ע"י קְרָבָן.
 אֹרֶךְ הַחַיִּים - וִיקְרָא ד.ב.

בְּמִזֵּד אֵינוּ מֵבִיא חֲטָאת

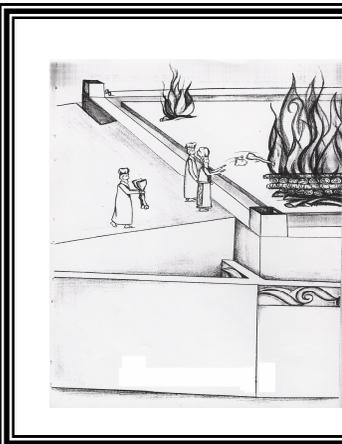
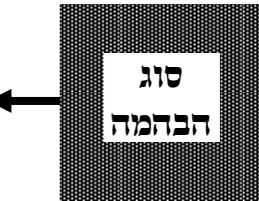
הַעוֹן שֶׁעָלִיהּ הַתְּחִיב קְרָבָן חֲטָאת חֲמוּרָה מְאֹד (הַיּוֹת וְהוּא מַחֲזִיבֵי כְרִיחוֹת) לִכֵּן כְּדִי לְחַקוֹן עוֹוֹן זֶה מַחֲזִיב אֵדָם זֶה לְדַעַת מְדוּיק אִיזָה עוֹוֹן עֲבַר וּבְאִיזָה מֵאֵז, לִכֵּן כְּרִיךְ לַעֲמוּד לְמַעֲלָה וּלְבָדוּק בְּמָה קָלָל.
 רַש"ר הִירֵשׁ - וִיקְרָא א.ז.

לְמַעֲלָה מַחוּשׁ הַסִּיקָא

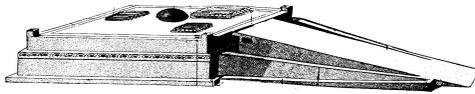

חֲטָאת בָּאָה עַל עֲבִירָה שֶׁנַּעֲשָׂתָה בְּשִׁגְגָה, לִכֵּן מִבִּיאִים נִקְבָּה לְוֹמֵר שִׂישׁ בְּעִבְרָה זֶה תְּשִׁיחוֹת כּוֹחַ כְּנִקְבָּה
 אֲלֶשֶׁךְ הַק' - וִיקְרָא א.ג.

נִקְבָּה

הַקְטָרֵת אֲבָרִים נַעֲשִׂים ע"י שֶׁחֲבָחַן עוֹמֵד ע"ג הַכֶּבֶשׂ וְזוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֶל הַמַּעֲרֵכָה.
 בּוֹבְחִים דָּף ס"ב ע"ב נִחְלָקוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַב פֶּפֶא בְּטַעֲמָא דְהָאֵי מִילְתָּא. ר"י ס"ל מִשּׁוֹם דְּכִתִּיב: וְעָשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבֶּשֶׂר וְתָרַם, מֵה דָם בּוֹרִיקָה אִף בֶּשֶׂר בּוֹרִיקָה. וְרַב פֶּפֶא ס"ל דְּהוּי הִיקֵשׁ שְׁכֻמוֹ דָם (רֹב דָם) כְּשׁוֹרֵק יֵשׁ אוֹיֵר קֶרֶקַע בֵּין הַזּוֹרֵק לְבֵין הַמּוֹבֵחַ, גַּם בּוֹרִיקָת הַבֶּשֶׂר עֲרִיךְ אוֹיֵר, וְלִכֵּן עוֹמֵד ע"ג הַכֶּבֶשׂ, וְהִיָּה אוֹיֵר בֵּין הַכֶּבֶשׂ לְמוֹבֵחַ.

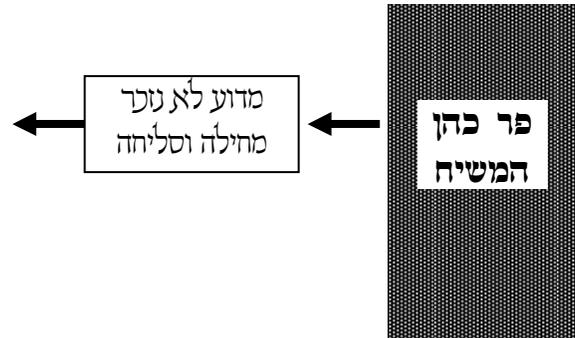
חֲטָאת פְּנִימִית

התורה לא כתבה "ונסלח לו" כמו שכתבה בשאר החטאות, והיינו בגלל שהכה"ג ברוב מעלת מדרגתו אינו נמחל לו בהבאת הקרבן בלבד, וכדי שהחטא יעבור לו הוא נריך להוסיף ולהתחנן.

רמב"ן – ויקרא 7.ב.

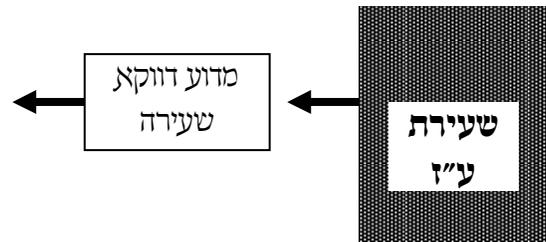
הכה"ג עומד ומשמש לדוגמא לציבור מחמת גודל דרגתו, ולכן יש לו קלת ממהות מחטאי הרבים בראותם מביא חטאת, וזוהו אין כפרה בקרבן בלבד.

כלי יקר – ויקרא 7.כ.

בדרך כלל כשנותן חטאת סתם הוא כבשה, וחטאת פנימית הוא שעיר, אבל כאן היא שעירה, והטעם כי לעבור על ע"ז בשוגג עונו חמור מאוד, ולכן ע"י שיראו כולם את עונו יגדל בושתו ויכופר עונו.

סוטה – ל"ב ע"ב.

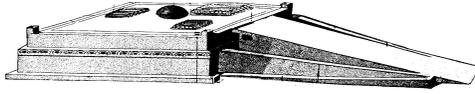

בזריקת הדם ידוע שיש הבדל בין פר ושעיר של יום הכיפורים שהוא בג' מקומות: (1) קודש הקדשים (2) על הפרוכת (3) מזבח הזהב. ובסתם חטאת פנימית יש רק שניים, מכיון שאין נכנסים לקודש הקדשים.

אבל ביומא דף ג"ח ע"ב מבואר שיש עוד הבדל והיינו: שהכהן לא ניגש אל הפרוכת כדי להזות את הדם, אלא כשנכנס אל ההיכל נעמד ליד המזבח, ומשם הזה לכיון הפרוכת, ואח"כ הזה על המזבח, ומקור הדברים נלמד ממה שכתוב: וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן-הַדָּם עַל-קַרְנוֹת מִזְבֵּחַ קְטֹרֶת הַסַּמִּים לְפָנֵי ה' אֲשֶׁר בְּאֵחָל מוֹעֵד. וילפינו מזה שבעת הזחות הדם המזבח עומד לפני ה' (קה"ק) ולא שהכהן עצמו עומד לפני המזבח.

הַקְרְבָּנוֹת

טְעָמֵי

אֵשׁ מורה על עבירות חמורות אשר העושהו יתחייב להיות שמים ונאצל. והטעם: אֵשׁ גזילות וספחה חרופה ונזיר = באין במזיד. אֵשׁ מלרע = מלרע חשיב כמה. אֵשׁ מעילות = בעבור שהוא מקדשי ה'. רמב"ן – ויקרא ה.ט"ו.

חטאים חמורים

מהות הקרבן

אֵשׁ עונו פחותה מחטאת, בעבור שחטאת באה על עוונות שחייבים עליהם כרת (באופן שפחה במזיד) אבל אֵשׁ אינו מחויב כרת במזיד, ולכך ככל שהעבירה פחותה יותר, זכה שיוכל ליתן קרבן מהודר יותר, לכך על אֵשׁ מביאים חיל שהוא קרבן מהודר. רמב"ם – מורה נבוכים ג. מ"ו.

חטאים פחותים מחטאת

הרמב"ם לשיטתו שאֵשׁ פחות מוולדאי, לכך הוא מבאר שכשהוא מסתפק האם עבר עבירה או לא הוא מביא אֵשׁ, אבל לאחר שנודע לו על העבירה שחטא הוא לריב להביא חטאת, כי צמה שהקריב אֵשׁ לא כיפר עדיין עונו. רמב"ם – מורה נבוכים ג. מ"ו.

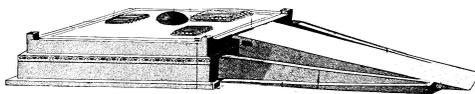
ספק קל מוולדאי

אשם תלוי

העובר עבירה ויודע מעונו, לבו שבור בקרבן, ולכן תשובתו מועלת, ואינו לריב להביא אֵשׁ ודי לו בחטאתו (לשיטתו שחטאת פחות מאשם) אבל מי שהוא מסתפק האם חטא או לא כשהוא מתוודה אינו מתוודה בלב ששם, כי אומר לנפשו מי אומר שחטאתי, לכך חייביו להביא קרבן חמור כאשם כי ע"י יישבר לבו בקרבן. רמב"ן – ויקרא ה. ט"ז.

ספק חמור מוולדאי

תלמידי רבינו יונה – ברכות א' ע"ג. דרך האדם להקל לעצמו במקום ספק לומר עדיין אין וולדאי בעבירה, לכך החמירה התורה על הספק יותר מוולדאי כדי שילמד האדם ממנו לא להקל בספיקות. חזקוני – ויקרא ה. כד.

שְׁלָמִים

גם המזבח גם הכהנים וגם הבעלים מקבלים ממנה
מלצ"ס - ויקרא ג.א.

מביא
שלום

שם
הקרבן

בניגוד לעולה ולחטאת המסמלים פרישה מעייני עוה"ז, השלמים
מסמלים את החדרת הקדושה לתוך העוה"ז, ולכן לאחר שחיטת הזבח
הלחם מקודש (בתודה)
משך חכמה - שמות כ.יח.

שלימות
לעולם

טעם
הקרבן

שלמים בא לראות על העדר מידת השלום שבין אדם לחבירו
עמק דבר - שמות יח.ב.

לרצות על
עבירות שבין
אדם לחבירו

קרבן שלמים הוא הקרבן היחידי שבה גם ההכהנים וגם הבעלים
מקבלים מזכר הקרבן, והיינו מפני שתפקיד הקרבן הוא על עבודה
קדושה האכילה.
פרי לדיק - ויקרא אות ח'.

קדושת
הגוף

עבודה ה' של קרבן עולה שעניינו פרישות מעוה"ז, מסוגל גם גוי להגיע
לזה, אבל עבודה ה' שהוא החדרת הקדושה בתוך העוה"ז אין הגוי
מסוגל להגיע, ורק ישראל יכול להגיע לזה.
ע"פ דברי ר' לודק בישראל קדושים עמ' 73.

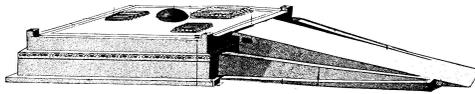
ישראל בלבד
רמב"ם - מעשה
הקרבעות ג. כ.

מי
גורתן

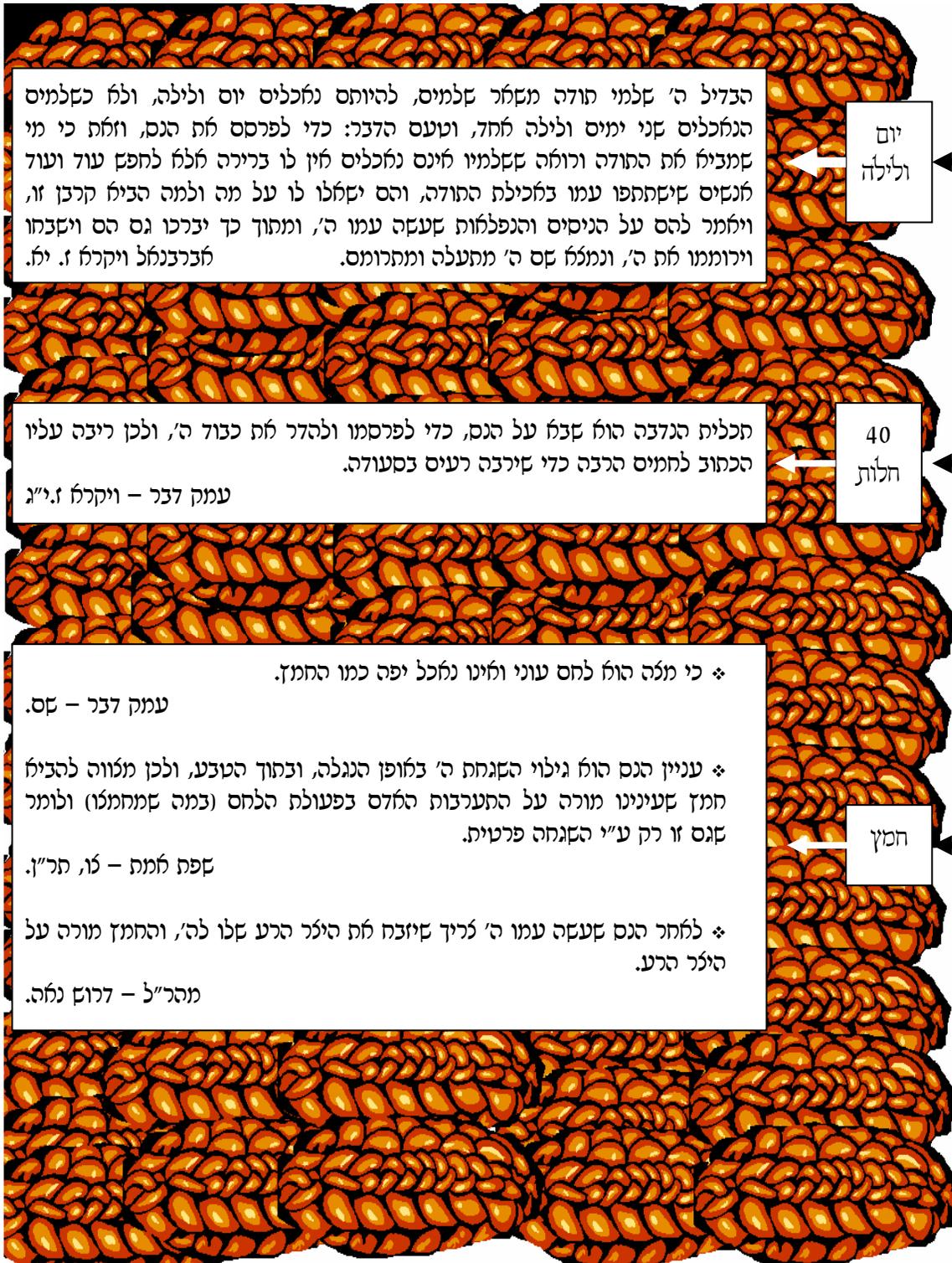
שלמים הוא עבודה מתוך שלימות, ואם ח"ו יש איזהו עוון אין מקום
לשלימות, לכך קודם מתקנים את העוון, ואח"כ באים השלמים.
ספורנו - ויקרא ח.ג.

לעולם השלמים
הם לאחר העולה
והחטאת

קדימה

תּוֹדָה

הבדיל ה' שלמי תודה משאר שלמים, להיוחס נאכלים יום ולילה, ולא כשלמים הנאכלים שני ימים ולילה אחד, וטעם הדבר: כדי לפרסם את הגם, וזאת כי מי שמביא את התודה ורואה ששלמיו אינם נאכלים אין לו ברירה אלא לחפש עוד ועוד אנשים שישתתפו עמו באכילת התודה, והם ישאלו לו על מה ולמה הביא קרבן זו, ויאמר להם על הניסים והנפלאות שעשה עמו ה', ומחוד כד יברכו גם הם וישבחו וירוממו את ה', ונמצא שם ה' מתעלה ומתרום.

יום ולילה

זמן האכילה

תכלית הגדבה הוא שצא על הגם, כדי לפרסמו ולהדר את כבוד ה', ולכן ריבה עליו הכתוב לחמים הרבה כדי שירבה רעים בסעודה.

40 חלות

כמות החלות

❖ כי מנה הוא לחם עוני ואינו נאכל יפה כמו החמץ.

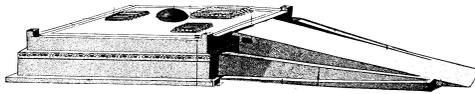
❖ עניין הגם הוא גילוי השגחת ה' באופן הנגלה, ובתוך הטבע, ולכן מצווה להביא חמץ שענינו מורה על התערבות האדם בפעולת הלחם (במה שמחממו) ולומר שגם זו רק ע"י השגחה פרטית.

חמץ

סוג החלות

❖ לאחר הגם שעשה עמו ה' צריך שיזבח את היצר הרע שלו לה', והחמץ מורה על היצר הרע.

מהר"ל - דרוש נאה.

מִנְחֹת נְדָבָה

